

GRUP ŞİRKETLERİNDEN YA DA ORTAKLARDAN YAPILAN DÖVİZ BORÇLANMALARININ TÜRK LİRASINA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ KONUSUNDA BELİRSİZLİK ve OLASI VERGİSEL SORUNLAR

Akın Gencer ŞENTÜRK, Avukat

İzmir, 29.11.2018

I. SORUN ve BELİRSİZLİK, KAMBYO MEVZUATINDA “HİZMET SÖZLEŞMESİ” KAVRAMININ HUKUKİ ÇERÇEVESİ DIŞINDA KULLANIMINDAN KAYNAKLANMAKTADIR

6 Ekim 2018 tarih ve 30557 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’De Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2018-32/51) ile başlıkta yer verdiğimiz konu ile ilgili olmayan kısımlar dışarıda bırakılmak kaydıyla

“(4) Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri, aşağıda belirtilenler dışında kalan danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.”

düzenlemesi yapılmıştır.

Arşivimizde (www.agencerhukuk.com) yer alan 10.10.2018 tarih ve “Dövizli İşlemler Bakımından Hizmet Ve Hizmet Teslim Sözleşmeleri” başlıklı yazımızda bu Tebliği, kullanılan dil ve içeriğindeki

- “Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet **sözleşmeleri**,” (md. 8/4-a)
- “İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan **hizmet sözleşmeleri**,” (md. 8/4-b)
- “Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan **hizmet sözleşmeleri**,” (md. 8/4-c)
- “ç) Türkiye’de yerleşik kişilerin, kendi aralarında akdedecekleri, Türkiye’de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye’de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili **hizmet sözleşmeleri**.” (md. 8/4-ç)

- “(8) Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve **hizmet sözleşmelerinde** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.” (md. 8/8)
- “(16) Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olduğu **iş ve hizmet sözleşmelerinde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.” (md. 8/16)

şeklinde yer alan düzenlemelerde kullanılan “**hizmet sözleşmesi**” kavramı üzerinden eleştirmiş idik.

Nitekim söz konusu yazımızın özünde “Gerek bu şekilde sadece “**hizmet sözleşmeleri**” şeklinde ve gerekse “**iş ve hizmet sözleşmeleri**” şeklinde kullanılan hali yanında Tebliğ’in geneli dikkate alındığında Tebliğ’in “**hizmet sözleşmesi**” kavramını tanımlamamakla birlikte kavramın hukukta yer alan halini aşan bir şekilde algılayarak kullandığı gibi bir izlenim ortaya çıkmaktadır.” görüşüne yer verilmiş durumdadır.

II. BELİRSİZ BİR ŞEKİLDE KULLANILAN “HİZMET SÖZLEŞMESİ” KAVRAMININ VERGİ İDARESİ TARAFINDAN MÜKELLEF ALEYHİNE YORUMLANMASI TEHLİKESİ SÖZ KONUSUDUR

Yazımız içeriğinde bu kavram kullanımının yarattığı belirsizliklerden bir tanesinin de, şirketlerin grup şirketlerinden ya da ortalarından yaptıkları döviz borçlanmaları konusu ile ilgili olduğu, vergi idaresinin **bazı istisnalar hariç** bu borçlanmaları bir “**finansman temini hizmeti**” saydığı, çalışmaya konu Tebliğ’de kullanılan “**hizmet sözleşmesi**” kavramının, hukuk dilinde kabul edilenden daha geniş ve belirsiz bir kavram haline gelmekle bu borçlanmaların da kavram içinde **değerlendirilme tehlikesi** olduğuna dikkat çekilmiş durumdadır.

Başlangıçta pek ele alınmayan bu **tehlike**, çeşitli medya ortamlarında (Örneğin Nedim Türkmen, 25.11.2018, Sözcü) dile getirilmeye ya da çeşitli sosyal medya platformlarında tartışılmaya başlanmıştır.

Bizim görüşümüz daha en baştan bellidir ve başlangıçta yer verdiğimiz yazımızda “hizmet sözleşmesi” kavramının hukuk kurallarındaki anlamından farklı ve hatalı kullanıldığı, borçlanma ilişkisinin vergi mevzuatı tarafından “hizmet” olarak tanımlanmasının diğer mevzuat anlamında da böyle kabul edilmesi sonucu doğurmayacağı; buna rağmen bu belirsizlik ve hatalı dil kullanımının bir TEHLİKE yarattığına dikkat çekmekte de yarar gördüğümüz şekindedir.

Bu noktadan devam ederek **“tehlike”**yi açarsak:

A. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Yönünden

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK); *“ilişkili kişi”* kavramını; *“kurumların kendi ortakları, kurumların veya ortaklarının ilgili bulunduğu gerçek kişi veya kurum ile idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu ya da nüfuzu altında bulundurduğu gerçek kişi veya kurumları ifade eder. Ortakların eşleri, ortakların veya eşlerinin üstsoy ve altsoyu ile üçüncü derece dahil yansoy hısımları ve kayın hısımları da ilişkili kişi sayılır.”* şeklinde tanımlamaktadır. (KVK md. 13/2)

Kanun, *“Kurumlar, ilişkili kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit ettikleri bedel veya fiyat üzerinden mal veya hizmet alım ya da satımında bulunursa, kazanç tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılır.”* hükmüyle (KVK md. 13/1) kurumları, tanımlanan ilişkili kişilerle girdiği bir kısım ilişkilerde bu şekilde kar transferi yapılmış olacağını düzenlemektedir. Zaten bu müessesenin adı da bu yüzden **“transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı”** şeklindedir.

Kanunda, *“Alım, satım, imalat ve inşaat işlemleri, kiralama ve kiraya verme işlemleri, ödünç para alınması ve verilmesi, ikramiye, ücret ve benzeri ödemeleri gerektiren işlemler her hal ve şartta mal veya hizmet alım ya da satımı olarak değerlendirilir.”* (KVK md. 13/1) şeklinde yer alan ve örnekleyici sayım yöntemi kullanılmış hükümde **“ödünç para alınması ve verilmesi”** örnek olarak sayılmış ve üstelik bu işlem de dahil tüm işlemlerin **“her hal ve şartta mal veya hizmet alım ya da satımı olarak”** değerlendirileceği belirtilmiştir.

Yani bir kere transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı söz konusu ise buna neden olan ödünç para alma veya verme işlemi artık **“hizmet alım ya da satımı”** olarak değerlendirilecektir. Elbette buradaki nitelime ödünç para alma veya verme işleminin Türk Borçlar Kanunu ya da diğer Kanunlardaki hukuki nitelmesi ile ilgili olmayıp, münhasıran vergileme konusu ile ilgilidir.

Konunun ve kavramın önemi özellikle Katma Değer Vergisi yönünden önem göstermektedir. Zira Katma Değer Vergisi Kanunu (KDVK), 1. maddesinde sayılan işlemleri ama özellikle *“Türkiye’de yapılan...”* *“Ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler”*ı verginin konusuna almış durumdadır.

Kanun, *“teslim”*ı (KDVK md. 2) ve *“teslim sayılan haller”*ı (KDVK md. 3) özel olarak tanımlamış ve **“hizmet”**ı ise *“Hizmet, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir.”* şeklinde (KDVK md. 4) geniş bir tanım ile belirlemiştir.

Eğer bir işlem bir kere **hizmet** kavramına dahil ise artık KDV’ne de tabi hale gelmektedir ve çalışmamıza konu ödünç para verme veya alma işlemi bir kere transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı kapsamında değerlendirilmiş ise devamında KDV’ne tabi olma iddiası da gelecektir.

B. Örtülü Sermaye Yönünden

Konuya ilişkin gündeme gelebilecek bir diğer konu ise yine KVK'nunda düzenlenmiş **“Örtülü sermaye”** (KVK md. 12) olmaktadır. Kanun, *“Kurumların, ortaklarından veya ortaklarla ilişkili olan kişilerden doğrudan veya dolaylı olarak temin ederek işletmede kullandıkları borçların, hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun öz sermayesinin üç katını aşan kısmı, ilgili hesap dönemi için örtülü sermaye sayılır.”* (KVK md. 12) hükmü ile belirli kişilerle yapıla borçlanmaları belirli şartların varlığı halinde örtülü sermaye olarak kabul etmektedir.

Bir kere **“transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı”** veya **“örtülü sermaye”** müessesesi devreye girmişse KVK uyarınca artık

- Öz sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faizler.
- Örtülü sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faiz, kur farkları ve benzeri giderler.
- Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılan kazançlar.

kurum kazancının tespitinde indirim olarak kabul edilmeyecektir. (KVK md. 11)

Üstelik bunun yanında KDVK, **“Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunlarına göre kazancın tespitinde indirimi kabul edilmeyen giderler dolayısıyla ödenen katma değer vergisi”**nin mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemeyeceğini de düzenlediğinden (KDVK md. 30/d) bu işlemlerdeki KDV'nin indirimi de mümkün olmayacaktır.

KVK, örtülü sermaye ile ilgili maddesinde, **“Kurumların iştiraklerinin, ortaklarının veya ortaklarla ilişkili kişilerin, banka ve finans kurumlarından ya da sermaye piyasalarından temin ederek aynı şartlarla kısmen veya tamamen kullandığı borçlanmalar.”**ın örtülü sermaye sayılmayacağını (KVK md. 12/6-b) düzenlemiş olup burada **“aynı şartlarla”** vurgusuna dikkat çekmek isteriz.

Bu çerçevede 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin **“12.2.2. Banka ve finans kurumlarından temin edilerek kullanılan borçlar”** başlıklı bölümünde de şu açıklama yer almaktadır:

“Ortaklar vasıtasıyla kurumların iştiraklerinin, ortaklarının veya ortaklarla ilişkili kişilerin, banka ve finans kurumlarından ya da sermaye piyasalarından temin ederek aynı şartlarla kısmen veya tamamen kullandığı borçlanmalar örtülü sermaye sayılmaz.

Buna göre, kurumların iştiraklerinin, ortaklarının veya ortaklarla ilişkili kişilerin banka veya finans kurumlarından ya da sermaye piyasalarından temin ederek aynı şartlarla, yani kredi sözleşmesinin içerdiği vade, faiz oranı ve benzeri kullanılma şartlarında herhangi bir değişiklik yapılmadan kısmen veya tamamen kullandığı borçlanmalar, örtülü sermaye kapsamı dışında tutulmuştur. Buna göre, kredibilitesi olan grup şirketinin, anılan kaynaklardan temin edip ihtiyacı olan diğer grup şirketlerine aynı şartlarla kısmen veya

tamamen aktardığı krediler örtülü sermaye tutarının tespitinde borç olarak dikkate alınmayacaktır. Dolayısıyla, grup şirketinin finans kuruluşlarından temin etmiş olduğu krediyi, aynı faiz ve vade ile birden fazla şirkete paylaşması durumunda örtülü sermayeden söz edilemeyecektir.”

Buna göre, bir şirketin bankadan temin ettiği krediyi, **kredi sözleşmesinin içerdiği vade, faiz oranı ve benzeri kullanma şartlarında herhangi bir değişiklik yapmadan** ilişkili kişilere kullandırması durumunda, söz konusu krediler **örtülü sermaye** tutarının tespitinde borç olarak dikkate alınmayacaktır.

Bu tür bir borçlanma transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı açısından ise şöyle değerlendirilecektir.

Kanun, “*emsallere uygunluk ilkesi*”ni aramaktadır ve bu ilke, “*...ilişkili kişilerle yapılan mal veya hizmet alım ya da satımında uygulanan fiyat veya bedelin, aralarında böyle bir ilişkinin bulunmaması durumunda oluşacak fiyat veya bedele uygun olmasını ifade eder.*” şeklinde tanımlanmıştır. (KVK md. 13/3)

Konuya ilişkin ayrıntılı açıklamalara 1 seri no.lu Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliğinde yer verilmiştir.

Ortaya çıktığı üzere, şirketin bankadan temin ettiği krediyi aynı faiz oranı ve masrafları ile ilişkili şirketlerine kullandırması işlemi, krediyi kullandıran şirket tarafından ilişkili kişiye sunulan bir finansman hizmeti olarak kabul edilmekte olup, söz konusu finansman hizmetinin ilişkisiz bir gerçek kişi veya kuruma verilmesi durumunda verilen bu hizmet karşılığı ilişkisiz kişiden bir bedel talep edileceğinden, bu hizmetin ilişkili kişiye verilmesi durumunda da verilen hizmet karşılığı bir bedelin talep edileceği noktasına varılmaktadır.

Dolayısıyla, bir şirketin bankadan temin ettiği krediyi aynı faiz oranı ve masrafları ile ilişkili kişilere kullandırması işleminde, finansman hizmetine ilişkin bedel, Kanun hükmü ile Tebliğde yapılan açıklamalara göre belirlenecektir.

Öte yandan, **bankadan temin edilerek aynı şartlarda ilişkili şirketlere kullandırılan kredi için transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı hükümlerine göre belirlenecek emsallere uygun bir bedelin alınması, kredinin aynı şartlarla kullandırılması şartının ihlali anlamına gelmeyecek**, dolayısıyla söz konusu borçlar örtülü sermaye sayılmayacağı gibi transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı müessesesi de çalıştırılmayacaktır.

C. Katma Değer Vergisi Yönünden

Son olarak, yurtiçi ve yurtdışı bankalardan sağlanan krediler nedeniyle ödenen faiz, komisyon vb. ödemeler Kanununun 17/4-e maddesine göre KDV'den istisnadır. **Bu kredi tutarına ilişkin masrafların herhangi bir fark ilave edilmeksizin bağlı şirkete aynen yansıtılması, aslı vergiye tabi olmayan bir işleme ilişkin masraf aktarımı mahiyetinde**

olduğundan KDV'ye tabi tutulmayacaktır. Ancak idare, kredi aktarımı dolayısıyla masraflara ilaveten herhangi bir bedel alınması halinde ilaveten alınan bu bedel üzerinden, emsal bedeli uygulanması halinde ise belirlenecek emsal bedel üzerinden KDV hesaplanacağı görüşündedir.

III. YURT İÇİ YERLEŞİK KİŞİLERİN KENDİ ARALARINDAKİ DÖVİZ BORÇLANMALARININ, KAMBIYO MEVZUATI YÖNÜNDEN KREDİ veya HİZMET SÖZLEŞMESİ İLİŞKİSİ KABUL EDİLME OLASILIĞI

Bu noktaya kadar yaptığımız açıklamalara göre,

- Her şeyden önce 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ve buna dayalı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'De Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2018-32/51) içeriği 'hizmet sözleşmesi' kavramı belirsizlik içerdiğinden,
- Bu belirsiz kavramın, ödünç para verme veya alma ilişkisini de kapsayacak şekilde geniş değerlendirilmesi riski bulunduğundan,
- TCMB'nın Sermaye Hareketler, Genelgesi (6. Değişiklik) ve özellikle 38. Maddesinde yer alan *"Kambiyo mevzuatı uyarınca Türkiye'de yerleşik kişiler ancak 32 sayılı Karar'da yer alan şekliyle bankalar ve finansal kuruluşlardan döviz kredisi temin edebilecekleri için bir firmanın başka bir firmaya döviz kredisi kullanması mümkün bulunmamaktadır. Bankalar veya finansal kuruluşlar köprü kredi ve benzeri uygulamalarla bu şekilde hareket ettiğini tespit ettikleri şirketleri Hazine Müsteşarlığına bildirir."* düzenlemesi ile bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki kuruluşlardan döviz kredisi kullanılmayacak olduğundan

artık bir şirketin kendi ortaklarından veya grup şirketlerinden döviz üzerinden borçlanması bir çok riski kendi içinde barındırır hale gelmiştir. Bu borçlanmanın, ortak ya da grup şirketinin kendi varlığından ya da bir banka veya finans kurumundan yapılan borçlanmanın *aynı şartlarla, yani kredi sözleşmesinin içerdiği vade, faiz oranı ve benzeri kullandırılma şartlarında herhangi bir değişiklik yapılmadan kısmen veya tamamen kullandırdığı borçlanmalar* şeklinde olmasının bir önemi yok gibi görünmektedir.

Nitekim TCMB'nın Sermaye Hareketler, Genelgesi'nde *"Ancak, işlemin aynı holding bünyesinde veya grup içinde gerçekleştirilmesi, borçlandırmanın ve takibinin Türk Lirası cinsinden yapılması kaydıyla, borçlandırma işlemlerine ilişkin bedellerin döviz cinsinden karşılığının firmanın yazılı beyanına istinaden yurt içindeki ilgili hesaplara transfer edilmesi mümkündür."* açıklaması ile bedelin döviz cinsinden karşılığının transferi serbest bırakılmış ise de bu *borçlandırmanın ve takibinin Türk Lirası cinsinden yapılması kaydıyla* serbest bırakılmış durumdadır.(TCMB Genelgesi'nin bu kısmı T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısına dayanmaktadır.)

Buna göre;

- Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında döviz cinsinden borçlanamayacaklar ancak bankalar ve finansal kuruluşlarından döviz kredisi temin edebileceklerdir. Bu nedenle bir firmanın başka bir firmaya döviz kredisi kullandırması mümkün değildir.
- Döviz kredisi kullanabilme ve kredi alma kabiliyeti bulunan şirketlerin, 25.10.2018 tarihinde getirilen değişiklik ile kredi işleminin aynı holding bünyesinde veya grup içinde gerçekleştirilen borçlanmalarda, *borçlandırmanın ve takibinin* Türk Lirası cinsinden yapılması kaydıyla ve borçlandırma işlemlerine ilişkin bedellerin döviz cinsinden karşılığının firmanın yazılı beyanına istinaden, yurt içindeki ilgili hesaplara döviz olarak transfer etmesi mümkün olmuştur.
- Bu yeni düzenleme ile aynı holding bünyesinde veya grup içindeki şirketler arasındaki borçlanmalara ilişkin para transferlerinin döviz cinsinden gerçekleştirilmesi hususunda yaşanan döviz transferi sorununu çözülmüştür. Ancak, grup içi borçlanmanın Türk Lirası cinsinden yapılması zorunluluğunu kaldırmamıştır.

Daha önce bu şekilde ortak ya da grup şirketlerinden borçlanma yapmış şirketlerin bu borçları Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’De Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2018-32/51) ile yapılan

“Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövizde endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedeller Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesi kapsamında Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenirken mutabakata varılamazsa; akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövizde endeksli olarak belirlenen bedeller, söz konusu bedellerin 2/1/2018 tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.”

açıklamasına göre Türk Lirası olarak uyarlamaları zorunlu kabul edilirse **işte sorun tam da bu noktada başlayacaktır.**

IV. GRUP ŞİRKETİ veya ORTAK TARAFINDAN ŞİRKETE AKTARILAN KREDİLER ÖZELİNDE “AYNI ŞARTLAR” ÖLÇÜTÜNÜN TÜRK LİRASINA DÖNÜŞÜ NEDENİYLE BOZULMUŞ SAYILMA OLASILIĞI

Yukarıda açıklandığı üzere, bir banka veya finans kurumundan döviz olarak borçlanmış bir kişi veya şirket, bunu *aynı şartlarla, yani kredi sözleşmesinin içerdiği vade, faiz oranı ve benzeri kullandırılma şartlarında herhangi bir değişiklik yapılmadan kısmen veya tamamen* ortağına ya da diğer grup şirketine kullandırmış ise bugüne kadar vergi mevzuatı yönünden bir sorun yaşamamıştır.

Ancak Őimdi, bu kişi ya da Şirketin banka ya da finans kuruluŐuna dövizli borcu devam ederken, bu paranın kısmen ya da tamamen aktarıldığı kişi ya da Őirketten belirli bir Şekilde hesaplanmış Türk Lirası alacak söz konusu olmaktadır. Bu durumda artık **aynı Şartlar** söz konusu olmayacağı gibi, oluŐan finans yükü kuvvetle muhtemel kredi aktaran kişi ya da kurum üzerinde bir zarar unsuru olarak kalacaktır. **Zira rneğin döviz kredisini kullanan ve bunu diğer bir Şirkete aktaran Şirket halen banka ya da finans kurumuna döviz olarak borcu iken, bunu aktardığı Şirketin kendisine olan borcu artık (borçlandırmanın ve takibinin böyle yapılacak olması nedeni ile) Türk Lirası haline gelmiŐ olmakla ‘aynı Şartlar’ lt ortadan kalkmıŐ olmaktadır.**

Bu kere mevzuatın aradığı ‘aynı Şartlar’ lt dıŐına cıkılmıŐ olacağından idarenin örtülü sermaye, transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı müessesesini iŐleterek cezalı Kurular Vergisi tarhiyatları, dağıtıldığı varsayılan kar üzerinden cezalı St. Gelir Vergisi tarhiyatı ve ayrıca bunların devamında cezalı KDV tarhiyatları da söz konusu olabilecektir.

V. SONUÇ ve TEMENNİLERİMİZ

Bir kere grup Şirketlerinden ya da ortaklardan dövizli borçlanma söz konusu olduğunda, bunu Cumhurbaşkanlığı Kararı ve bağlı Tebliğler erevesinde Türk Lirasına dönme noktasında zorlamak, Kurumlar Vergisi ve Katma Değer Vergisi yönünden artık kabul edilmiŐ istisnai durumun (aynı Şartlar) ortadan kalkması ile bir vergi yükünün (belki de geçmiŐe de teŐmil edilecek Şekilde) doğmasına neden olmak yanında asıl borçlanmayı yapan kişi (ortak) ya da grup Őirketini mzayaka haline düŐürmek anlamına da gelecektir.

Son tahlilde bu çalıŐmamız, konu edindiği grup Şirketi ya da ortaklardan borçlanma anlamında bunlar Türk Lirası’na dönülmelidir ya da dönülmesine gerek yoktur görüŐünü savunmaktan ziyade yaratılan ve muhtemelen öngörülmemiŐ bir durumun bir an önce belirli bir hale getirilmesi gereğine dikkat çekmekten ibarettir.

İŞ dünyasının bizim çok önce dikkat çektiğimiz bu belirsiz durumun yarattığı riski geç de olsa fark etmiş olması nedeniyle bir an önce adil ve hukuka uygun bir çözüm ile belirsizliğin giderileceği umudunu taŐıtmaktayız. Aksi halde kur riskinin yarattığı mali yüke bir de cezalı vergi tarhiyatları ile kambiyo mevzuatından kaynaklanan idari cezaların eklenmesi söz konusu olacaktır.

UYARI

Makale olarak kaleme alınmıŐ metinlerde ifade edilen görüŐler, kaleme alındığı tarihte yazarın savunduğu görüŐlerdir. Bu görüŐler, mevzuatta meydana gelen / gelecek geliŐmeler ile deĐiŐmiŐ olabilir. Her durumda, özellikle mevzuata yapılan yollamalar, bir başka kaynaktan daha teyit edilmeden kullanılmamalı ve ifade edilen görüŐlerin, başka ortamlarda kabul görmeyebileceği gözden uzak tutulmamalıdır. Yazarın bu konuda bir taahhüdü de bulunmamaktadır. Mevzuatımızın özellikle vergi mevzuatımızın sık deĐiŐtirilen ve farklı anlayıŐlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz. Bu çalıŐmada yer alan bilgi ve açıklamalardan dolayı Av. Akın Gencer ŞENTÜRK’e sorumluluk iddiasında bulunulamaz. ÇalıŐma ve yazılardan kaynak gösterilmek Őartıyla alıntılar yapılabilir. Ancak alıŐma ve yazıların bir bütün halinde kullanımı tüm ortamlar ve kullanım Őekilleri için telif sahibinin yazılı iznine bağlıdır.